

D'ACÍ I D'ALLÀ **B1**

CURS DE VALENCIÀ

Joan Alabadí Igual • Joan Campos Aucejo
Josep Palomero Almela • Josep Sendra Chesa

P R E S E N T A C I Ó

Les proves de la Junta Qualificadora per a l'obtenció dels certificats oficials administratius de coneixement de valencià han tingut i tenen un efecte molt beneficiós sobre la població valenciana. Milers de valencianes i valencians s'acosten a l'estudi del valencià any rere any, estimulats precisament pels cursos dirigits a superar les corresponents proves de nivell.

El llibre *D'ací i d'allà, nivell B1*, és una resposta pràctica per a cobrir les necessitats de material d'estudi dels aprenents. Volem que, a més d'un manual útil per a superar l'examen pertinent, aprofiti perquè l'alumnat assolisca les destreses suficients per a usar el valencià amb seguretat en les situacions quotidianes.

La nova edició de *D'ací i d'allà, nivell B1*, s'ha elaborat tenint en compte els objectius, els continguts i el model de les noves proves de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià (*Certificats oficials administratius de coneixements de valencià*, 2017), basats en el *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar* (2002) que marca els objectius, continguts i nivells de l'ensenyament de les llengües d'Europa.

Per a l'elaboració del llibre hem tingut en compte, principalment, els textos normatius de referència imprescindible aprovats oficialment per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua: la *Gramàtica normativa valenciana* (GNV) de 2006, la *Gramàtica valenciana bàsica* (GVB) de 2016, el *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià* de 2009 i el *Diccionari normatiu valencià* de 2016, actualitzat permanentment en la versió telemàtica.

Per tant, a fi d'observar “la recuperació i la priorització de les variants valencianes genuïnes” –el principi fonamental que ha prevalgut en la redacció de les obres de referència citades–, l'usuari de *D'ací i d'allà, nivell B1*, trobarà que els autors hem optat per la modalitat occidental de l'accentuació gràfica, pels possessius tòncics en *u*, els imperfets de subjuntiu en *-ara, -era, -ira*, les formes dels infinitius *tindre, vindre, valdre* i els derivats, les variants en *-it* d'alguns participis, etc., així com per la fraseologia i el lèxic viu en els parlars valencians actuals i documentats en els nostres escriptors clàssics i moderns. Així mateix, en les gravacions dels fragments destinats a exercitar la comprensió oral i en els textos en què es recreen les característiques de l'oralitat, com és natural, hem usat els demostratius simples i les formes verbals incoatives en *-ix*.

Es tracta d'una opció funcional, orientativa i no excloent, per la qual cosa, tenint en compte també el segon principi que ha regulat la redacció de les publicacions normatives de l'AVL –“la convergència amb les solucions adoptades en els altres territoris que comparteixen la nostra llengua, a fi de garantir-ne la cohesió pertinent”–, i amb la finalitat que l'alumnat es familiaritze amb altres formes equivalents, també valencianes i igualment correctes, els autors hem usat els demostratius reforçats i les formes verbals incoatives en *-eix* en la redacció de les parts expositives i instructives del llibre.

La nostra intenció, al respecte, ha sigut la mateixa que la de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua: “La Gramàtica Normativa Valenciana vol ser una contribució de l'AVL al procés de construcció d'un model de llengua convergent amb la resta de modalitats de l'idioma comú. Un model que dóna preferència a les formes valencianes, però que també descriu les variants usades en la resta de l'àmbit lingüístic compartit” (Introducció a la *GNV*, AVL, p. 14).

ESTRUCTURA DEL LLIBRE

El llibre *D'ací i d'allà, nivell B1*, comprén huit unitats en què es treballen els objectius i els continguts de les noves proves de la JQCV. En el manual s'inclou el solucionari de totes les activitats. Ara bé, les audicions, els vídeos i les transcripcions dels textos de comprensió oral s'hauran de consultar en la pàgina web de l'editorial Tabarca Llibres (www.auladigital.tabarcallibres.com). Les unitats tenen una estructura similar als models de prova publicats, i cada una consta de les quatre àrees següents:

1. COMPRENSIÓ ORAL

A partir de diferents audicions es plantegen diverses activitats de comprensió oral. L'opció dels autors ha sigut que en cada unitat hi haja almenys un text oral real, procedent de l'àmbit dels mitjans de comunicació valencians, a fi que l'alumnat es familiaritze amb distints registres i sàpia acostar-se a un model lingüístic correcte, fins i tot a partir de textos informals –que són els més habituals en la vida quotidiana.

2. COMPRENSIÓ ESCRITA

A partir de textos escrits es plantegen diverses activitats de comprensió lectora, tenint sempre en compte les habilitats que es plantegen en les noves proves de la Junta Qualificadora.

3. ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

Fonètica, elocució i ortografia

S'exercita la pronúncia i la normativa ortogràfica.

Morfosintaxi

Es tracten les qüestions gramaticals de morfologia i sintaxi.

Lèxic i semàntica

Es treballa el lèxic general i els vocabularis d'alguns camps semàntics bàsics més freqüents, sense oblidar la fraseologia ni la creació, la precisió i les relacions lèxiques.

El text

S'expliquen les característiques de les diferents classes de textos: descriptiu, conversacional, narratiu, instructiu, predictiu, argumentatiu, etc., així com les propietats del text: l'adequació, la coherència i la cohesió.

4. EXPRESSIÓ I INTERACCIÓ ORAL I ESCRITA

Es proposen pràctiques d'expressió oral per a les intervencions individuals, el debat en grup i la interacció per parelles, així com diverses activitats relacionades amb l'expressió escrita.

En els apartats de comprensió oral, comprensió escrita i expressió i interacció oral i escrita, s'han afegit uns quants consells i recomanacions pràctics que ajudaran l'alumnat a millorar la competència en aquestes àrees.

ESTRUCTURA DE LA PROVA NIVELL B1

DESCRIPTOR GLOBAL

Nivell d'usuari independent

El certificat de nivell B1 acredita un domini de l'ús de la llengua, tant oral com escrit, d'un usuari independent que permet dur a terme les tasques i les situacions socials de comunicació pròpies de la vida quotidiana.

«La persona que opte a este certificat ha de ser capaç de comprendre les idees principals d'una informació clara sobre temes generals i quotidians; fer front a la major part de situacions lingüístiques que poden aparèixer quan vaja a un espai on es parle la llengua objecte d'aprenentatge. També ha de ser capaç de produir un discurs coherent sobre temes familiars o d'interés personal, així com sobre fets i experiències, somnis i esperances; i donar raons i explicacions de les opinions i projectes de manera breu, o bé establir una mediació».

ÀREA	OBJECTIUS DE LA PROVA	VALOR
COMPRESIÓ ORAL	Escotar textos diferents i respondre a una sèrie de preguntes. Les respostes seran de V/F, d'opció múltiple o de relacionar l'audició amb fragments de text.	25%
COMPRESIÓ ESCRITA	Llegir diferents textos i resoldre els exercicis de respostes de V/F, d'opció múltiple o de relacionar fragments de text.	25%
EXPRESSIÓ I INTERACCIÓ ORALS	Elaborar un monòleg al voltant d'un tema proposat i interactuar sobre una situació comunicativa amb un altre aspirant. Interactuar prèviament amb els examinadors.	25%
EXPRESSIÓ ESCRITA	Redactar un text amb una extensió de 170-190 paraules i fer un resum de 130-150 paraules d'un text proposat.	25%

UNITAT 1		UNITAT 2		UNITAT 3		UNITAT 4	
C O		M P R		E N		S I Ó	
Voluntariat pel valencià En el metro		Les rebaixes, millor a Picassent En l'oficina de correus		Planes i el barranc de l'Encantada Tot siga pel paisatge!		Massa crítica a Sueca Pedalegem!	
C O		M P R		E N		S I Ó	
El problema és que sóc dona Merlí		Viure a mort Un mòbil diferent per a cada usuari		Agricultura feta amb bon gust Llogar o comprar casa en la ciutat		Anem de viatge Un vehicle per a cada necessitat	
E S		T R U		C T U		R E S	
F O N È T I		C A, E L O C U C					
Les lletres Els dígrafs La síl·laba El diftong El hiat La separació ortogràfica de les síl·labes		El vocalisme Les elisions vocàliques El consonantisme La discriminació dels sons consonàntics propis de la llengua en posicions distintes d'altres llengües		L'accentuació gràfica La dièresi Les vocals obertes i tancades		L'apostrofació La contracció Les elisions vocàliques II El guionet La lletra <i>h</i>	
M		O		R		F O S	
El gènere del substantiu i de l'adjectiu El nombre del substantiu i de l'adjectiu Els graus de l'adjectiu La concordança del substantiu i de l'adjectiu		El verb El present d'indicatiu El present de subjuntiu Els numerals		L'imperatiu Els verbs <i>ser</i> i <i>estar</i> amb valor locatiu Els possessius Els demostratius		Els passats d'indicatiu L'article	
L		È X		I C		I	
Les relacions personals i familiars La descripció de persones Les relacions semàntiques: sinonímia i antonímia		Els diners i el comerç La informàtica i les noves tecnologies La telefonia Les interferències lèxiques		L'habitatge La ciutat i el poble El camp La creació lèxica: la derivació		Els vehicles, el trànsit i els transports Els viatges La creació lèxica: la composició	
E		L					
El text dialogat El text descriptiu		La correspondència El resum Les qualitats del text: l'adequació		El text expositiu El resum Les propietats del text: la coherència La puntuació		La reclamació El resum Les propietats del text: la cohesió Els connectors Les majúscules i les minúscules	
E X P R		E S S I Ó		I I		N T E R A	
Intervenció individual i debat en grup: motivacions per a aprendre valencià Interacció per parelles: informació personal i familiar Propostes d'expressió escrita: el diàleg i la descripció de persones		Intervenció individual i debat en grup: les rebaixes, una oportunitat o un negoci? Interacció per parelles: el comerç i les noves tecnologies Propostes d'expressió escrita: la carta personal i el correu electrònic		Intervenció individual i debat en grup: fem una eixida Interacció per parelles: la casa que vull Propostes d'expressió escrita: el correu electrònic i la descripció de paisatges		Intervenció individual i debat en grup: el meu viatge Interacció per parelles: en el taxi Propostes d'expressió escrita: la reclamació i el correu electrònic	

UNITAT 5		UNITAT 6		UNITAT 7		UNITAT 8	
Sintonitza amb l'esport Activitats d'oci		La llançadora d'ocupació a Vila-real Per fi, una bona iniciativa		L'oratge amb Jordi Payà Comprimits efervescents		Ricard Camarena Bous al carrer: tradició o espectacle?	
E		S		C		R	
Practiquem esport <i>Lucrezia Borgia</i> , de Donizetti, en Les Arts		Ofertes de treball Estratègies adequades per a buscar treball		Teràpia natural amb plantes medicinals Conseqüències derivades del canvi climàtic		Un país atapeït de festes Arròs per a tots els gusts	
L		I		N		G	
I		Ó		I		A	
Les consonants que representen sons bilabials i labiodentals Les lletres <i>b, v</i> Les consonants que representen sons oclusius Les lletres <i>b, p; d, t; g, c</i> ; a final de paraula		Les consonants que representen sons nasals Les lletres <i>m, n</i> i el dígraf <i>ny</i> Les consonants que representen sons laterals La lletra <i>l</i> , i les lletres compostes <i>l·l, tl, tll</i> i el dígraf <i>ll</i>		Les consonants que representen sons fricativs alveolars Les lletres <i>s, ç</i> ; el dígraf <i>ss</i> i la lletra modificada <i>ç</i> Les consonants que representen sons ròtics La lletra <i>r</i> i el dígraf <i>rr</i>		Les consonants que representen sons palatals: africats i fricativs Les lletres <i>g, j</i> i els dígrafs <i>tg, tj</i> La lletra <i>x</i> i els dígrafs <i>tx, ig</i>	
I		N		T		A	
El futur d'indicatiu El condicional L'imperfet de subjuntiu Els quantitatius Els indefinits		Les formes no personals del verb Els relatius Els interrogatius i els exclamatius		Els temps compostos Els pronoms personals forts Els pronoms febles Els adverbis		Les perífrasis verbals Les preposicions Els verbs preposicionals	
S		E		M		À	
Els esports i els jocs L'oci La precisió lèxica		El treball L'actualitat Les relacions semàntiques: hiperonímia, hiponímia i camp semàntic		La salut L'oratge Les plantes i els animals		Les festes i les tradicions Els aliments	
T		E		X		T	
La invitació El resum Les propietats del text: la cohesió Les conjuncions		El currículum i la carta de presentació El diari El resum		El text instructiu El text predictiu El resum		El text argumentatiu El resum	
C		C		I		Ó	
O		R		A		L	
Intervenció individual i debat en grup: esport Interacció per parelles: pel·lícula o concert? Propostes d'expressió escrita: la invitació i la descripció d'un joc		Intervenció individual i debat en grup: una notícia actual comentada Interacció per parelles: un lloc de treball gratificant Propostes d'expressió escrita: el currículum i la notícia		Intervenció individual i debat en grup: el clima i la natura de la meua comarca Interacció per parelles: un accident Propostes d'expressió escrita: la recepta de cuina i la descripció d'una planta o un animal		Intervenció individual i debat en grup: una tradició festiva Interacció per parelles: en un restaurant Propostes d'expressió escrita: el correu electrònic i la descripció d'una festa	

COMPRESIÓ ORAL

1. Escolteu l'entrevista del programa de ràdio d'Escola Valenciana *El mural* i contesteu les preguntes que hi ha a continuació.

A. Elegiu la resposta correcta.

1. Per a celebrar els deu anys, el lema de Voluntariat pel Valencià ha sigut:

- a) Deu anys parlant amb tu.
- b) M'agrada el valencià.
- c) On un viu ha de parlar la llengua d'aquell lloc.

2. Quina afirmació és verdadera?

- a) Jamila Torres va anar a viure a un poble on tots parlaven valencià però, com que també li havien passat llibres en valencià, va decidir fer-se traductora.
- b) Patricia Ramos és una aprenenta californiana, que ja ha tingut quatre parelles lingüístiques i ara en busca una altra.
- c) Dariana Groza té quaranta anys i, encara que ja en fa deu que viu a València, no va ser fins al 2008 quan va començar a interessar-se pel valencià.

3. El Voluntariat pel Valencià té el suport de...

- a) l'Associació Cultural Macarella de Bonrepòs i Mirambell.
- b) l'actor Carles Alberola.
- c) l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

4. Quina és la pàgina web del Voluntariat pel Valencià?

- a) www.voluntariatpelvalencia.com
- b) www.voluntariatpelvalencia.org
- c) www.voluntariapelvalencia.com

5. Patricia Ramos ha participat en diverses activitats, com per exemple:

- a) Cor, tallers de cuina, l'Associació Cultural Macarella de Bonrepòs i Mirambell.
- b) Teatre, tallers de doblatge, la colla de Massarrojos.
- c) Senderisme, tallers de traducció, associacions falleres.

B. A quina de les tres entrevistes correspon cada afirmació?

	JAMILA TORRES	PATRICIA RAMOS	DARIANA GROZA
1. És romanesa.			
2. Va nàixer a Cuba.			
3. És dels Estats Units.			
4. Tenia un nóvio de Massarrojos.			
5. Va portar el seu fill a una escola amb línia en valencià.			
6. Parla moltes llengües: francès, alemany, etc.			
7. Diu que també parla anglès i romanés.			
8. Moltes paraules del valencià s'assemblaven a les de la seua llengua.			
9. És la tècnica del Voluntariat pel Valencià.			
10. Participa en el Voluntariat pel Valencià des del 2010.			

2. Escolteu el diàleg i marqueu la resposta correcta per a cada pregunta.

EN EL METRO

1. En el diàleg que heu escoltat...

- a) Laura ve de l'aeroport.
- b) Enric va a l'aeroport.
- c) Laura i Enric van a l'aeroport.

2. Laura...

- a) treballa en un McDonald's.
- b) va estudiar Belles Arts.
- c) ni una cosa ni l'altra.

3. Bea, la filla d'Enric...

- a) ha emigrat.
- b) vol viure a Gal·les.
- c) no sap anglès.

4. Els futurs fills de Bea, pot ser que siguin rossos com...

- a) si foren gal·lesos.
- b) els de la família de sa mare.
- c) el gendre d'Enric.

5. El metro de Londres...

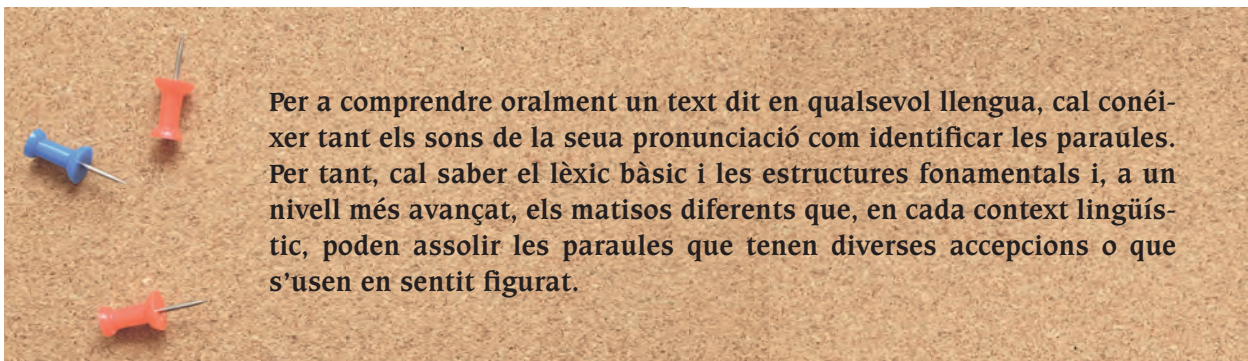
- a) és veloç i confortable.
- b) és més car que el de Brussel·les.
- c) té poques línies.

6. Les afirmacions següents són verdaderes o falses?

- () Val més una gota de fortuna que una mar de saber.
- () Laura i el nóvio han buscat treball a Brussel·les colze a colze.
- () La parada de l'aeroport no és l'última de la línia.

7. A la primavera, Laura es convertirà en novençana, perquè...

- a) deu fer poc temps que s'ha posat a viure a Brussel·les.
- b) haurà trobat un nou treball.
- c) s'haurà casat recentment.

Per a comprendre oralment un text dit en qualsevol llengua, cal conèixer tant els sons de la seua pronunciació com identificar les paraules. Per tant, cal saber el lèxic bàsic i les estructures fonamentals i, a un nivell més avançat, els matisos diferents que, en cada context lingüístic, poden assolir les paraules que tenen diverses accepcions o que s'usen en sentit figurat.

1. Llegiu el diàleg següent i contesteu les preguntes que hi ha a continuació.

EL PROBLEMA ÉS QUE SÓC DONA!

- MICKY. No hi ha aigua calenta!
- ÒSCAR. No hi ha aigua calenta perquè ahir vas desconnectar l'escalfador elèctric per no gastar tant, i no t'has recordat de tornar-lo a connectar.
- MICKY. No tindríem necessitat d'estalviar si algú que jo sé pagara la seua part del lloguer del pis.
- ÒSCAR. Del meu pis.
- MICKY. Un pis llogat és dels qui paguen el lloguer.
- ÒSCAR. Et recorde que quan el teu... amic?
- MICKY. ...amant...
- ÒSCAR. ...el que siga, no tenia on caure mort, jo, fent un acte de caritat cristiana, del qual encara em sorprenc...
- MICKY. ...nóvio, rotllo, o el que et done la gana... Però, amic?
- ÒSCAR. ...li vaig oferir un sostre on resguardar-se de les inclemències del destí...
- MICKY. ...resguardar-se... Em sembla una ridícula..., una pedanteria total...
- ÒSCAR. (*Esclatant.*) Pedant, tu! Estic fart de sentir-te! Per què has de burlar-te de tot el que jo dic?
- MICKY. I per què has de clavar-te en tot el que jo faig?
- ÒSCAR. Perquè tot el que fas m'irrita. La teua presència en ma casa m'irrita.
- MICKY. I es pot saber per què?
- ÒSCAR. Perquè eres egoista, insuportable, manifestessa, autoritària...
- MICKY. ...dona...
- ÒSCAR. (*Sense adonar-se'n.*) ...dona... no traus mai les bosses del fem, eres caòtica, i deixes la roba de qualsevol manera...
- MICKY. No em suportes, però només és per una de les coses que has dit.
- ÒSCAR. Què he dit?
- MICKY. Que sóc dona.
- ÒSCAR. Clar que eres una dona, no cal que m'ho recordes.
- MICKY. Així no podem continuar.
- ÒSCAR. Vés-te'n.
- MICKY. No podem.
- ÒSCAR. Aire!
- MICKY. Si jo me'n vaig, i me'n podria anar, no em costaria gens...
- ÒSCAR. ...tardes, ja tardes...
- MICKY. ...David se'n vindria amb mi...
- ÒSCAR. ...aneu-vos-en...
- MICKY. ...òbviamment...
- ÒSCAR. ...No m'importa...
- MICKY. ...i tu sol no podries pagar el lloguer...
- ÒSCAR. ...no m'importa...
- MICKY. ...fa mesos que no pagues el lloguer...
- ÒSCAR. ...ocupa! Eres una ocupa, això és el que eres. Una ameba parasitària...
- MICKY. ...i et plantaran al mig del carrer...
- ÒSCAR. ...un cuc intestinal...
- MICKY. ...que et donen...!
- ÒSCAR. ...una ténia...

RODOLF SIRERA, *Trio*, Edicions Bromera

1. Els personatges que parlen són...

- a) dos xics que són amants i viuen junts.
- b) un xic i una xica que comparteixen pis.
- c) una xica i els dos xics que viuen amb ella.

2. Micky li retrau a Òscar...

- a) que s'haja deixat l'escalfador de l'aigua desconnectat el dia abans.
- b) que no traia mai les bosses del fem.
- c) que no la suporta perquè és una dona.

3. El pis és...

- a) d'Òscar i, per això, Micky i David li paguen el lloguer a Òscar.
- b) d'un altre propietari a qui paguen un lloguer Òscar, Micky i David.
- c) propietat d'Òscar, ja que només ell és qui paga el lloguer.

4. Elegiu un sinònim de *manifessera*:

- a) Odiosa
- b) Manipuladora
- c) Parasitària

5. Expliqueu el significat de les frases següents.

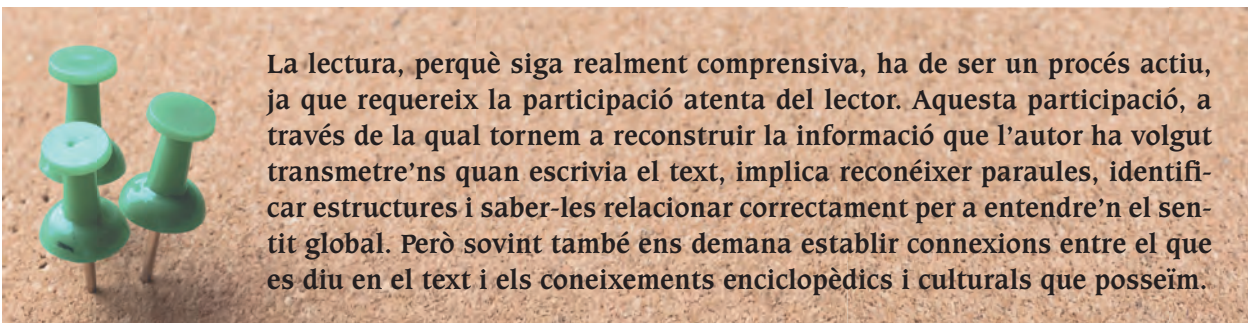
- No tenia on caure mort.

- Em sembla una ridícula.

- Et plantaran al mig del carrer.

6. Determineu quin dels resums següents és el més adequat:

- a) David és un amic d'Òscar que viu en sa casa provisionalment. Ell i Micky són amants. Ella és molt desordenada, i com que Òscar no la tolera, tenen intenció de traslladar-se a un altre habitatge, però Òscar s'oposa perquè, si viu a soles, no podrà pagar el lloguer del pis que comparteixen els tres.
- b) En el pis que té llogat Òscar s'ha instal·lat Micky, una amiga seua, i David, la seua parella. Però Òscar no suporta Micky de cap manera. En el transcurs d'una discussió, li planteja que se'n vagin a viure a un altre lloc.
- c) Micky, la núvia de David, té una manera de ser que a Òscar, l'amo del pis on viuen, no li agrada gens i discuteixen tan a sovint que voldria que el deixaren en pau. Però davant la possibilitat que l'embarquen per no poder fer front als pagaments, l'ha d'aguantar.

La lectura, perquè siga realment comprensiva, ha de ser un procés actiu, ja que requereix la participació atenta del lector. Aquesta participació, a través de la qual tornem a reconstruir la informació que l'autor ha volgut transmetre'ns quan escrivia el text, implica reconèixer paraules, identificar estructures i saber-les relacionar correctament per a entendre'n el sentit global. Però sovint també ens demana establir connexions entre el que es diu en el text i els coneixements enciclopèdics i culturals que posseïm.

COMPRESIÓ ESCRITA

2. La Corporació Valenciana de Mitjans Audiovisuals ha decidit fer una adaptació de la sèrie *Merlí* i ambientar-la en un institut valencià. A continuació, tens els perfils de sis dels personatges principals i una fitxa amb informació dels cinc actors que han firmat el contracte per a encarnar-los. Identifica quin actor interpretarà cada personatge, però recorda que n'hi ha un paper per al qual encara no s'ha trobat cap intèrpret.

BERTA és una jove de 18 anys extravertida, presumptuosa i amb una necessitat imperiosa de cridar l'atenció. Sovint se sent sola, però es fa la forta. Pot caure malament si no la coneixes bé. És mala estudiant, i no li agraden les classes. De fet, les passa dibuixant i ratllant la taula, que sembla que és l'única cosa que l'ompli. És intel·ligent i atrevida, però li falta l'amor familiar, i potser per això busca un xic que la console. És una adolescent perduda i incompresa, despreocupada per l'aparença física, per això esgrimeix el cinisme com a arma per a defensar-se del món. Li agrada passar-s'ho bé i oblidar-se dels problemes.

ACTRIU: _____

MÓNICA és una estudiant de bona família. Aparentment madura i segura d'ella mateixa, amaga moltes inseguretats. Té els pares separats des dels 10 anys; ella en té 19. Sa mare, amb qui viu, és metge d'urgències i fa tornos de nit sovint. Els horaris de la mare fan que haja d'estar sola a casa moltes vesprades o nits des de menuda. Per això ha desenvolupat una certa sensació de solitud i s'ha refugiat en la lectura per a evitar tindre por. Sempre li han dit que sembla més major del que realment és, tant físicament com per la manera de ser. Li agrada arreglar-se. És molt bonica i presumida.

ACTRIU: _____

MERLÍ té 55 anys i és el protagonista. Professor de filosofia, culte, de moral pròpia, un home que va a la seua, seductor i amb una vida sexual intensa. D'humor negre molt acusat, resulta irritant, mordaç i irònic per a la resta de professors, però no per als seus alumnes, que el troben original, divertit i estimulante. Té un fill, Pau, de 17 anys, amb qui vol recuperar la relació aprofitant que sa mare es trasllada a treballar a l'estranger. Merlí no vol problemes, vol solucions; és un home que tira pel dret i diu sempre el que pensa. Això provoca incomoditat entre els altres professors companys de l'institut. Durant la sèrie se li complicarà molt la vida en tots els àmbits: a casa, amb la parella i en la feina. Però l'os més dur de rosegat per a ell és Coralina, la nova cap d'estudis i, posteriorment, directora de l'institut.

ACTOR: _____

PAU és fill de Merlí. Per a ell, que li agrada ser discret, és complicat tindre un pare que és professor. És un xic reservat, però amb un sentit de la ironia que li ve de família. També de part de son pare ha après a tindre mala llet i saber-se queixar de les coses, i aleshores s'oblida del que és la discreció. Pau començarà una vida nova quan sa mare es trasllade a Roma per motius de treball, i ell s'haja de quedar a viure amb el pare. La relació amb el pare és distant i complicada. Té bon rotllo amb tots els companys. En la sèrie eixirà de l'armari i coneixerà el seu amor durant un viatge a Itàlia.

ACTOR: _____

TONI és el director de l'institut, un personatge secundari però decisiu. Viudo de 55 anys, conciliador, responsable, li agrada la seua faena i cada dia fa tots els possibles perquè tot rode bé entre professors i alumnes. No ho tindrà gens fàcil, ja que haurà de torejar Merlí, que té un caràcter independent dins del grup, i haurà de suportar les queixes constants d'altres professors. És també professor de matemàtiques, i cau bé als alumnes. Sap apreciar el talent de cada professor, però, amb l'arribada de Coralina, deixarà la direcció i demanarà el trasllat.

ACTOR: _____

CORALINA és una dona de 60 anys molt conservadora i amb cara de pocs amics. Entra a l'institut com a nova cap d'estudis, però la manera de treballar que té és peculiar. Molt estricta i íntegra en la faena, és contundent a l'hora d'expressar-se i poc comprensiva amb els que no pensen com ella com, per exemple, Merlí, a qui li la té jurada des del primer moment, ja que no li agrada la seua manera de ser. Se saben poques coses de la seua vida personal.

ACTRIU: _____

www.ccma.cat/tv3/merli (textos adaptats)

	ROSA BALLESTER	MIQUEL SANCHIS	DANIEL LORENZO	SARA RUJANOS	ROBERT BORONAT
Alçada	1,55 m	1,80 m	1,70 m	1,77 m	1,78 m
Pes	58 kg	70 kg	75 kg	52 kg	80 kg
Cabells	Castany fosc	Negres	Blancs	Castany clar	Ros fosc
Ulls	Negres	Verds	Blaus	Castanys	Marrons
Experiència professional	És una actriu alcoiana amb una dilatada carrera en els teatres valencians, encara que també ha treballat sovint en els escenaris de Madrid i de Barcelona. Amb seixanta-quatre anys, ha rebut nombrosos premis Max. El seu rostre és molt conegut pel públic gràcies a la seua participació en algunes de les sèries televisives més populars dels últims anys.	Va nàixer a Silla fa vint-i-tres anys. El curs passat es va graduar en Art Dramàtic, en l'especialitat d'Interpretació, a l'Escola Superior d'Art Dramàtic de València. Els tres últims anys ha participat en diversos espectacles en el Festival Russafa Escènica. Els qui l'han vist actuar asseguren que l'expressió de la seua mirada pot traspasar la pantalla.	Nascut a Múrcia fa quaranta-huit anys arribà a València quan tenia només deu anys, i ell i tota la família es van integrar en la falla del barri. Des d'aleshores la seua passió ha sigut el teatre faller, dins del qual ha tingut molt d'èxit. No té cap experiència prèvia com a actor professional, ja que, en realitat, és barber.	Va estudiar Art Dramàtic al seu país, Colòmbia, però el físic li va obrir les portes del món de la moda. És una model de passarel·la molt cotitzada. Fa quatre anys es va casar amb un xatívi i, des d'aleshores, viu en la capital de la Costera. Ara que té vint-i-huit anys creu que ha arribat el moment de reprendre la carrera com a actriu.	Nascut a Almassora, és l'actor més ben valorat actualment per la crítica, i també és molt estimat pel públic. Té cinquanta-huit anys, i és habitual veure'l entre el repartiment de les pel·lícules espanyoles més taquilleres en papers principals. També ha fet molt de teatre i algunes sèries de televisió. Té un premi Goya com a millor actor.

ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

FONÈTICA, ELOCUCIÓ I ORTOGRAFIA

LES LLETRES

L'alfabet valencià té vint-i-sis lletres simples, ordenades de la manera següent:

LLETRA	NOM	EXEMPLES	LLETRA	NOM	EXEMPLES
a	a	<i>ànec, taula, cabra</i>	n	ene	<i>ningú, finestra, tren</i>
b	be	<i>bé, àbac, àrab</i>	o	o	<i>ossari, òrbita, canó</i>
c	ce	<i>camió, moc; cel, cine</i>	p	pe	<i>pigmeu, sopar, colp</i>
d	de	<i>demà, adoptar</i>	q	cu	<i>quant, vaqueria</i>
e	e	<i>elefant, tèbia, alé</i>	r	erre	<i>anar, mare; roba, arrova</i>
f	efe	<i>fantàstic, café; baf</i>	s	esse	<i>safrà, casa, cassola, cabàs</i>
g	ge	<i>gepa, girafa; biòleg</i>	t	te	<i>temps, catre, pot</i>
h	hac	<i>home, filharmònica</i>	u	u	<i>ungla, suro, cautxú</i>
i	i (o i llatina)	<i>illa, tia, cosí</i>	v	ve (o ve baixa)	<i>vi, davanter</i>
j	jota	<i>jardí, rojos, juliol</i>	w	ve doble	<i>whisky, wagnerià</i>
k	ca	<i>karate, kurd, vodka</i>	x	ics (o xeix)	<i>taxi; examen; caixa, baix</i>
l	ele	<i>línia, àloe, canal</i>	y	i grega	<i>Nova York</i>
m	eme	<i>mica, goma, plom</i>	z	zeta	<i>zebra, azalea, brunz</i>

Les lletres *k*, *y* (si no forma el dígraf *ny*) i *w* només apareixen en noms propis i paraules d'origen estranger. Però en alguns casos ja s'han adaptat ortogràficament (*coala*).

Les lletres modificades

Són lletres modificades les cinc vocals amb accent o dièresi (*àmbit, café, bèstia, camí, camiό, arròs, comú; gratuít, taüt*). També és lletra modificada la *ce* trencada (*braç, forçut*), modificació de la *c*, que té el mateix so que la *c* seguida de *e*, *i* (*bracet, forcejar; plàcid, artífic*).

Les lletres compostes

Són lletres compostes les agrupacions de dos consonants (*tl, tll, tm, tn*) o una consonant geminada (*mm, nn, l·l*), tant si es pronuncien com una consonant simple o com a geminades (amb so doble). Les lletres compostes són les següents:

LLETRA	EXEMPLES	LLETRA	EXEMPLES
mm	<i>immersió, immòbil</i>	tm	<i>aritmètic, setmana</i>
nn	<i>annex, innocent</i>	tn	<i>cotna, ètnia</i>
tl	<i>atleta, ametla</i>	l·l	<i>al·lèrgia, goril·la</i>
tll	<i>enrotllar, ratlla</i>		

Cal tindre present que en els grups *tl, tll, tm* i *tn* la *t* no es pronuncia. El so resultant és una duplicació (geminació) de l'últim so consonàntic: *tl* (l+l), *tll* (ll+ll), *tm* (m+m), *tn* (n+n).

ELS DÍGRAFES

Els dígrafs són agrupacions de dos lletres que representen un únic so consonàntic.

DÍGRAF	EXEMPLES	DÍGRAF	EXEMPLES
gu	<i>pagueu, guiar</i>	ig	<i>maig, veig, estoig</i>
qu	<i>quitrà, paquet</i>	tg	<i>metge, massatgista</i>
ny	<i>nyandú, pinya, juny</i>	tj	<i>platja, mitjó</i>
ll	<i>llet, palla, cavall</i>	tx	<i>cotxe, despatx, txadià</i>
rr	<i>arrapar, terra, carrossa</i>	tz	<i>atzucac, horitzontal</i>
ss	<i>cassola, admissió</i>		

El dígraf *-ig* es pronuncia com el dígraf *tx* (com la *ch* del castellà i sense que sone la *ʎ*). Es presenta sempre a final de paraula després de vocal (*vaig, estiuig, roig, enuig*). En les paraules *mig* i *desig*, la *i* i la *g* no formen dígraf, són lletres separades i, per tant, la *i* es pronuncia.

LA SÍL·LABA

Una síl·laba és una agrupació de sons que es pronuncia amb una sola emissió de veu. El nucli de la síl·laba és una vocal. La síl·laba pot estar formada per una vocal sola (*eh!, o-na*), o per una vocal acompanyada de consonants (*cap, to-ca, tre-ball, quan-tes*).

Les paraules es classifiquen en monosíl·labes quan consten d'una sola síl·laba (*mà, gat, peix, colp, prats*) i polisíl·labes quan en tenen més d'una (*tro-bar, ca-pi-tà, sé-qui-es, ta-ral-le-jar, a-ban-do-na-ment, ba-na-lit-za-ci-ó*).

EL DIFTONG

Un diftong és una síl·laba formada per una vocal acompanyada d'una *i* o una *u* àtones que no tenen valor de vocal plena, sinó de semivocal. Quan la semivocal va davant de la vocal hi ha diftong creixent.

DIFTONGS CREIXENTS			
gu/gü + vocal	qu/qü + vocal	i, u (inici de paraula)	i, u (entre vocals)
<i>llen-gua</i>	<i>pas-qua</i>	<i>iar-da</i>	<i>ga-ia-to</i>
<i>llen-gües</i>	<i>pas-qües</i>	<i>io-gurt</i>	<i>bo-ia</i>
<i>lin-güis-ta</i>	<i>a-qüí-fer</i>	<i>hie-na</i>	<i>cre-uar</i>
<i>llen-guo-ta</i>	<i>quo-ta</i>	<i>ua-la-bi</i>	<i>pe-uet</i>

Quan la semivocal va darrere de la vocal nuclear, el grup resultant s'anomena diftong decreixent.

DIFTONGS DECREIXENTS			
vocal + i		vocal + u	
ai: <i>ai-re, mai</i>	oi: <i>coix, boi-ra</i>	au: <i>pau, cau-re</i>	ou: <i>mous, di-jous</i>
ei: <i>peix, dei-xar</i>	ui: <i>buit, cui-na</i>	eu: <i>mu-seu, teu-la</i>	uu: <i>duu, duus</i>
		iu: <i>ciu-tat, fes-tiu</i>	

ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

EL HIAT

Un hiat és la successió de dos vocals que pertanyen a síl·labes separades i que, per tant, no formen diftong.

HIAT	EXEMPLES
vocal + vocal	<i>a-e-ri, e-ò-lic, po-al</i>
consonant + vocal i, u + vocal a, e, o	<i>tí-a, fa-mí-li-es, ca-mi-ó; du-a-na, pu-e-ril, su-or</i>
vocal + vocal i, u amb accent o dièresi	<i>pa-ís, ve-í, ro-í; pa-ï-sos, ve-ï-na, ro-ï-nes; Ra-ül, pe-üc</i>

Cal tindre en compte que s'escriu *c* davant de hiat (*cuota, cua, evacuar*), però s'escriu *q* davant diftong creixent (*quota, quatre, pasqües*).

LA SEPARACIÓ ORTOGRÀFICA DE LES SÍL·LABES

A efectes ortogràfics, la separació de síl·labes ha de seguir les normes següents:

- Els diftongs formen part d'una mateixa síl·laba: *pa-rai-gua, com-mou-re, mo-uen, tra-mo-ia*.
- Cal separar les vocals en hiat: *pa-ci-èn-ci-a, pèr-du-a, a-ten-ci-ó, ac-tu-en, e-va-cu-ar*.
- No es pot deixar cap lletra sola ni al final ni al començament de ratlla: **o-casió, *ocasi-ó*. Però sí que es pot escriure a final de ratlla una vocal acompanyada de l'apòstrof: *l'o-casió, d'o-portunitats* (correctes); **l'-ocasió, *d'-oportunitats* (incorrectes). En les taules següents es descriu quins grups es poden separar i quins no.

ES PODEN SEPARAR					
ix	<i>cai-xa, créi-xer</i>	ss	<i>tas-sa, com-pres-sor</i>	tll	<i>rat-llar, rot-llo</i>
l·l	<i>al·lèr-gic, til·la</i>	tg	<i>met-ge, mas-sat-gis-ta</i>	ts	<i>llet-só, sot-so-brar</i>
mm	<i>gam-ma, im-mens</i>	tj	<i>mit-jà, remit-jó</i>	tx	<i>cot-xe, a-pet-xi-nat</i>
nn	<i>An-na, in-no-cèn-ci-a</i>	tl	<i>a-met-ler, es-pat-la</i>	tz	<i>au-to-rit-zar, as-sut-ze-na</i>
rr	<i>car-rer, ter-ra</i>				

NO ES PODEN SEPARAR			
ENMIG DE PARAULA		A FINAL DE PARAULA	
qu	<i>ba-jo-que-ta, re-qui-sar</i>	ig	<i>ma-reig, sa-fa-reig</i>
gu	<i>re-gue-rol, en-gui-xar</i>	tx	<i>des-patx, es-ca-betx</i>
ll	<i>co-lli-ta, en-llu-me-nat</i>	ix	<i>ma-teix, pe-luix</i>
ny	<i>ca-nyís, re-nyar</i>		

1. Ordeneu les paraules següents segons la lletra inicial (com si foren entrades del diccionari).

duna • mar • home • menjar • dit • senyera • nina • humus • jardí • senyor • meló • viaducte

2. Subratlleu en colors o marques diferents tots els dígrafs, les consonants modificades i les lletres compostes del text següent.

El goril·la és un animal pacífic, tímid, afectuós, intel·ligent i forçut. No ataca si no és per defensar-se o protegir el grup. Pot expressar sentiments de tristesa, soledat, igual que nosaltres, les persones. Es passa el dia pensant, menjant, descansant i observant com juguen les cries.

Dormen unes tretze hores durant la nit i descansen diverses hores durant el dia. Cada nit es fan el niu doblegant plantes i fulles i tapant-se amb aquestes, normalment en terra, al costat d'arbres o damunt d'una superfície elevada.

3. Elegiu l'opció més adequada per a completar cada enunciat.

1. Quina és la separació sil·làbica correcta de les paraules següents?

- a) fes-te-ig
- b) au-dà-ci-a
- c) i-o-de

2. Quina paraula té diftong creixent?

- a) quota
- b) caure
- c) paciència

3. Quina paraula té diftong decreixent?

- a) nàixer
- b) portugués
- c) cua

4. La separació sil·làbica correcta de la paraula *pissarra* és...

- a) pis-sa-rra.
- b) pis-sar-ra.
- c) pi-ssa-rra.

5. La paraula *xarrire* té...

- a) un dígraf i un diftong decreixent.
- b) un dígraf i un diftong creixent.
- c) un diftong només.

6. El mot *aèria* té...

- a) dos síl·labes.
- b) tres síl·labes.
- c) quatre síl·labes.

4. Separeu les síl·labes de les paraules següents i completeu la taula.

pingüí • nóvio • caure • cauen • boina • freqüent • fruita • veïna • quota • iaio • ciutat • poal • adequar • evacuar

TENEN DIFTONG CREIXENT	TENEN DIFTONG DECREIXENT	TENEN HIAT

5. Separeu les síl·labes de les paraules següents i classifiqueu-les segons el nombre de síl·labes.

ateneu • unió • canya • poètica • pau • al·lèrgic • iogurt • biologia
raig • necessàries • arbitràriament • peüc • autoritzar • hiena

1 síl·laba	2 síl·labes	3 síl·labes	4 síl·labes	5 síl·labes	6 síl·labes

MORFOSINTAXI

EL GÈNERE DEL SUBSTANTIU I DE L'ADJECTIU

Molts substantius i adjectius tenen dos formes, una per a cada gènere (*gos, gossa; mig, mitja*), encara que una gran part dels substantius referits a éssers no animats només tenen una sola forma. Així, per exemple, *llapis* i *carrer* són masculins, i *casa* i *neu* són femenins. L'adjectiu no té gènere propi, ja que el pren del substantiu al qual determina i amb el qual concorda.

Per regla general, el femení es forma a partir del masculí:

MASCULÍ ACABA EN	FEMENÍ AFIG/CANVIA	EXEMPLES
Regla general	-a	<i>xic, xica; llaurador, llauradora; brut, bruta</i>
-e -o àtones	-a	<i>sogre, sogra; monjo, monja; culte, culta; fondo, fonda</i>
Diftongs -au, -eu, -iu, -ou	-ava, -ea, -iva, -ova	<i>esclau, esclava; ateu, atea; detectiu, detectiva; blau, blava; europeu, europea; natiu, nativa; nou, nova</i>
Vocal tònica	-na	<i>alcoià, alcoiana; lleó, lleona; pla, plana; bo, bona; roí, roïna</i>

En aplicar la regla general de formació del femení hi ha variacions ortogràfiques.

-t	-da	<i>cunyat, cunyada; buit, buida</i>	-ig	-ja/-tja	<i>boig, boja; roig, roja, lleig, lletja</i>
-p	-ba	<i>llop, lloba</i>	-l	-l·la	<i>pupil, pupil·la</i>
-c	-ga	<i>amic, amiga; groc, groga</i>	-leg	-loga	<i>filòleg, filòloga; anàleg, anàloga</i>
-f	-va	<i>serf, serva</i>	-dor	-driu	<i>emperador, emperadriu</i>
-s	-ssa	<i>gos, gossa; gros, grossa</i>	-tor	-triu	<i>actor, actriu</i>

Les variacions ortogràfiques també poden comportar canvis d'accent i dièresi: *agrari, agrària; soci, sòcia; casolà, casolana; fadrí, fadrina; francès, francesa; generós, generosa; veí, veïna*; etc.

Així mateix, hi ha una sèrie de substantius i adjectius masculins i femenins invariables, amb una sola terminació.

TERMINACIONS INVARIABLES	EXEMPLES
-a	<i>infanticida, patriarca, idòlatra, cavernícola</i>
-aire	<i>colombaire, dansaire, xarraire</i>
-ble	<i>comptable, conestable, amable</i>
-al, -el, -il	<i>lleial, rebel, útil</i>
-aç, -iç, -oç	<i>audaç, feliç, precoç</i>
-ar	<i>auxiliar, vulgar, similar</i>
-ior	<i>anterior, inferior, interior</i>
-ant, -ent	<i>abundant, brillant; decent, recent</i>
Altres casos	<i>àrab, afí, gran, breu, greu, lleu, sublim, suau</i>

Cal tindre en compte les remarques següents:

- Alguns substantius masculins i els femenins corresponents són paraules diferents: *bou, vaca; cavall, egua; gendre, nora; home, dona; marit, muller; etc.*
- Certs títols, càrrecs o professions han adquirit en els últims anys forma femenina: *ajudanta, arquitecta, bombera, cirurgiana, crítica, estudianta, música, notària, pallassa, xòfera o xofera, etc.*
- Alguns substantius formen el femení amb les terminacions *-essa* (*alcalde, alcaldessa; duc, duquessa; etc.*) i *-ina* (*gall, gallina; tsar, tsarina; barret, barretina; etc.*).
- Hi ha adjectius de dos terminacions que en castellà en tenen una:

calent/calenta	dolç/dolça	pobre/pobra
comú/comuna	ferm/ferma	trist/trista
covard/covarda	fort/forta	valent/valenta
blau/blava	gris/grisa	verd/verda

- Hi ha substantius que tenen significat diferent segons que siguin masculins o femenins:

el clau (una tatxa) la clau (peça de metall per a obrir)	<i>Clava el clau a la paret i penja el quadre. La clau no entrava al pany.</i>
el fi (objectiu, propòsit) la fi (acabament)	<i>Han fet això amb el fi de molestar-me. Ja ha arribat la fi de l'obra.</i>
el pols (batec de la sang) la pols (partícules de terra seca)	<i>El malalt tenia un pols molt irregular. L'armari té molta pols al damunt.</i>
el regle (per a traçar línies rectes) la regla (norma)	<i>Deixa'm el regle, que he de fer un dibuix. La regla d'ortografia era fàcil de recordar.</i>
el son (acte de dormir) la son (ganes de dormir)	<i>Mon pare té el son molt inquiet. Ahir, a les deu de la nit ja tenia molta son.</i>

- També hi ha substantius que contrasten amb el castellà perquè tenen gènere diferent:

VALENCIÀ (FEMENÍ)	CASTELLÀ (MASCULÍ)	VALENCIÀ (MASCULÍ)	CASTELLÀ (FEMENÍ)
la calor	<i>el calor</i>	el compte	<i>la cuenta</i>
la dent	<i>el diente</i>	el corrent	<i>la corriente</i>
la resta	<i>el resto</i>	el costum	<i>la costumbre</i>
la suor	<i>el sudor</i>	el deute	<i>la deuda</i>
les postres	<i>el postre</i>	el dubte	<i>la duda</i>
una anàlisi	<i>un análisis</i>	el front	<i>la frente</i>
una olor	<i>un olor</i>	el genoll	<i>la rodilla</i>
la disfressa	<i>un disfraz</i>	el nas	<i>la nariz</i>
una dita	<i>un dicho</i>	el queixal	<i>la muela</i>
la icona	<i>un icono</i>	el senyal	<i>la señal</i>

ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

EL NOMBRE DEL SUBSTANTIU I DE L'ADJECTIU

El nombre és la categoria gramatical que marca si el substantiu o l'adjectiu són en singular o plural. Generalment el plural es forma a partir del singular, com es pot veure en la taula següent:

SINGULAR	PLURAL	EXEMPLES
Regla general	+ s	<i>dimonis, llibres; dignes; gats, cànters; forts, ideals; gripaus, bous, reis; tous, suaus</i>
Mots acabats en vocal tònica	+ ns	<i>germans, cosins, veïns, botons, dejuns; plans, plens, fins, bons, comuns</i>
Masculins aguts acabats en -s, -ç, -ix, -x, -tx	+ os	<i>avisos, amistosos; braços, dolços; peixos, fluixos; prefixos, fixos; despatxos</i>
Masculins acabats en -sc, -st, -xt, -ig	+ s/os (doble forma)	<i>boscs/boscós, foscs/foscós; gusts/gustos, trists/tristos; texts/textos; lleig/lletjos, roigs/rojós</i>
Acabats en a àtona	Canvi de a per es	<i>dies, canyes, dones; idiotes, fortes, bones</i>

Cal tindre en compte les remarques següents:

- En les paraules de l'últim grup, en canviar la -a final per -es poden produir-se variacions ortogràfiques en els femenins plurals: *xica/xiques, raça/races, platja/platges, llengua/llengües, pasqua/pasqües; roja/roges, antiga/antigues, boig/bojos, lleig/lletjos, etc.*
- Algunes paraules acabades en -s fan el plural amb s sorda (que s'escriu amb el dígraf ss): *cossos, nassos, pastissos, trossos; grossos, rossos; etc.*
- Els adjectius acabats en -aç, -iç, -oç, que són invariables en singular (*un home / una dona audaç, feliç i veloç*), tenen variació de gènere en el plural (*uns homes audaçs, feliços i veloços; unes dones audaces, felices i veloces*).
- Els dies de la setmana són invariables: *dilluns, dimarts, dimecres, dijous, divendres* (però *dissabte/s, diumenge/s*).

ELS GRAUS DE L'ADJECTIU

Els adjectius qualificatius expressen qualitats dels substantius als quals qualifiquen amb més o menys intensitat. Les diferents variacions reben el nom de graus de l'adjectiu.

Hi ha tres graus de l'adjectiu: positiu, comparatiu i superlatiu. El grau positiu no expressa cap intensitat i té la forma per defecte de l'adjectiu (*alt, bo, espavilat, perillós*). El grau comparatiu (d'inferioritat, d'igualtat i de superioritat) compara la intensitat entre dos noms. Finalment, el grau superlatiu expressa una qualitat en grau màxim.

GRAUS DE L'ADJECTIU	POSITIU		<i>un xic alt</i>
	COMPARATIU	INFERIORITAT	<i>un xic menys alt que la majoria</i>
		IGUALTAT	<i>un xic tan alt com la majoria</i>
		SUPERIORITAT	<i>un xic més alt que la majoria</i>
	SUPERLATIU	RELATIU D'INFERIORITAT	<i>el xic menys alt de tot el grup</i>
		RELATIU DE SUPERIORITAT	<i>el xic més alt de tot el grup</i>
		ABSOLUT	<i>un xic molt alt un xic altíssim</i>

Els adjectius *bo* i *gran* també admeten les formes que permeten establir una comparació gradativa: *millor* ('més bo') i *pitjor* ('menys bo'), *major* ('més gran') i *menor* ('menys gran'): *Aquell formatge que menjàrem despús-ahir era millor que aquest. Aquesta xiqueta és major que aquella. La inundació d'enguany ha tingut un impacte menor que la de l'any passat.*

A més dels graus de l'adjectiu anteriors, n'hi ha els següents:

- Avaluatiu (*bo, roí/dolent, regular...*): *És un diccionari bo. Aquesta salsa és ben roïna. El resultat de l'examen? Jo diria que regular!*
- Intensius: es formen afegint sufixos (*-et/a, -iu/ua, -às/ssa, -ot/a, -ó/ona*, etc.) a la forma positiva de l'adjectiu. Aporten els matisos següents:
 - Augmentatiu: es formen afegint els prefixos (*-às/ssa, -ot/a*, etc.) o l'estructura [exclamatiu *que* + adjectiu (*que és*)!]: *grandàs, grandota, que gran que és!*, etc.
 - Diminutiu: *menudet, petitó, xicotiua*, etc.

LA CONCORDANÇA DEL SUBSTANTIU I DE L'ADJECTIU

L'adjectiu concorda amb el substantiu al qual acompanya: *jersei blau, camisa blava; carrers amples, carreteres estretes; preciosa panoràmica.*

Quan un adjectiu determina dos o més noms, cal tindre en compte que:

- Si l'adjectiu acompanya més d'un nom en singular, l'adjectiu va en plural: *un dia i un viatge esgotadors, una alegria i una amistat duradores.*
- Si l'adjectiu acompanya dos o més noms de gèneres diferents, l'adjectiu va en masculí plural: *un dia i una nit llargs, una taula i un sofà bonics.*

1. Elegiu l'opció més adequada per a completar cada enunciat.

- La metgessa es manté _____, no és gens _____ .
 - ferma, covarda
 - ferm, covard
 - ferma, covard
- Li van fer _____ i va abaixar _____ .
 - una senyal, el front
 - un senyal, la front
 - un senyal, el front
- M'he comprat una brusa _____ i una falda _____ .
 - verd, grisa
 - verda, grisa
 - verda, gris
- En la carta del restaurant he comprovat que _____ .
 - les postres són noves
 - els postres són nous
 - el postre és nou
- Hem de reconèixer que han sigut un dia i una nit _____ .
 - llargues
 - llargs
 - llarga
- Aquella persona era _____, però ben _____ .
 - pobre, valenta
 - pobra, valent
 - pobra, valenta

ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

2. Canvieu el gènere de les paraules següents.

institutor	_____	arqueòloga	_____
campió	_____	amic	_____
emperadriu	_____	feliç	_____
príncep	_____	colombaire	_____
boig	_____	notari	_____
executiva	_____	lloba	_____

3. Completeu les sèries de substantius següents.

SINGULAR	PLURAL	SINGULAR	PLURAL
_____	prefixos	arruga	_____
aigua	_____	_____	puces
pastís	_____	_____	boques
rei	_____	botó	_____
dissabte	_____	mes	_____
ingrés	_____	_____	veïns
_____	platges	rosa	_____
text	_____	_____	gossos
_____	països	_____	desitjos/desigs

4. Completeu les sèries d'adjectius següents.

MASCULÍ SINGULAR	FEMENÍ SINGULAR	MASCULÍ PLURAL	FEMENÍ PLURAL
_____	bona	fondos	_____
fort	_____	tous	_____
comú	_____	_____	europées
_____	lletja	_____	cultes
sublim	_____	natus	_____
espés	_____	_____	homicides
gros	_____	_____	felices
_____	fluixa	_____	contemporànies
_____	basca	anàlegs	_____

5. Escriviu de nou les oracions següents canviant el gènere de les paraules que calga.

a) La dona de l'alcalde està atabalada.

b) _____

Ha acudit un conegut de la cunyada del cosí del meu soci.

c) _____

Els nous empresaris són molt audaços i emprenedors.

d) _____

El company de la meua dermatòloga és rus.

e) _____

La nora del jutge parla sovint amb un cirurgià alacantí.

6. Escriviu de nou les oracions següents canviant el nombre de les paraules que calga.

- a) L'accés al gimnàs estarà tancat el dilluns i el dijous per culpa de l'obra.

- b) La iaia m'ha comprat un matalaf per al llit nou.

- c) L'alumne anglés va escriure amb un bolígraf roig l'adreça del marqués.

- d) L'egua no és tan veloç com el dofí.

7. Completeu el text amb les paraules que hi ha a continuació. Feu la flexió corresponent.

recent • nombrós • anàleg • veure • inquiet • arrelat
 acostumat • capaç • tindre • poder • nou • perdre

Tal com estan hui dia les coses, molts mestres no _____ fer tot allò que són _____. Hi ha _____ motius, alguns més o menys accidentals, i uns altres molt profundament _____. Per començar amb els primers, la majoria dels mestres estan sobrecarregats de faena i es _____ obligats a preparar els alumnes per als exàmens en comptes de donar-los una formació mental alliberadora. Les persones poc _____ a ensenyar —i això inclou pràcticament totes les autoritats educatives— no _____ ni idea del malbaratament d'intel·ligència que això representa. Ningú no espera que els sacerdots prediquen sermons durant diverses hores cada dia, però un esforç _____ és exigit als mestres. El resultat és que molts d'ells esdevenen _____ i nerviosos, _____ el contacte amb els treballs _____ sobre la matèria que ensenyen, i resulta impossible inspirar als estudiants el sentiment de plaer intel·lectual que s'obté amb la comprensió i la coneixença d'una cosa _____.

BERTRAND RUSSELL, *Assaigs impopulars*, Edicions 62 (text adaptat)

8. Completeu els buits de les oracions següents amb la construcció comparativa adequada, segons el grau.

ADJECTIU

alt
 bo
 bonic
 bondadós

ORACIÓ

- a) Maria és _____ Pau.
 b) El pastís està _____ !
 c) Les margarides són _____ les roses.
 d) La nostra tia és _____ la teua.

GRAU

superioritat
 superlatiu
 inferioritat
 igualtat

9. Completeu les sèries següents usant els mateixos adjectius.

sopa		menjars	<i>dolços</i>
fulles	<i>grogues</i>	jersei	
xic	<i>canari</i>	planta	
disfresses		carro	<i>antic</i>
	carabassa	<i>mig</i>	quadern

10. Tradueu les oracions següents.

a) Mi ahijado tiene el sueño inquieto.

b) El resto de contribuyentes tienen muchas deudas.

c) ¡Tanto calor hace aumentar el sudor!

d) Queremos leche abundante y caliente.

11. Completeu les oracions següents amb les formes de comparació més adequades.

a) En la pel·lícula, l'actor principal no és _____ bo que el secundari.

b) Aquell infermer és tan eficient _____ aquell altre.

c) La feina d'Ernest és més bona _____ la teua.

d) La meua habitació és _____ ampla com llarga.

12. Identifiqueu les formes de superlatiu de les oracions següents i indiqueu si es tracta d'un superlatiu absolut o relatiu.

a) Aquella xica era llestíssima.

b) Aquest xic és més que avorrit; és avorridíssim.

c) Es tracta del professor més educat de l'institut.

d) Era el més alt del grup.

e) Pretenia ser el millor de tots.

f) Aquell mineral era el menys valorat de la col·lecció.

LÈXIC I SEMÀNTICA

Les relacions personals solen ser diferents segons les característiques de les persones. La família és el principal suport de la població. Les relacions familiars són les més esteses i les més freqüents, ja que pràcticament tot el món té família, i són poc significatives les persones que en tenen i no s'hi relacionen mai.

A pesar que les relacions amb els amics no són tan freqüents com amb els membres de la família, una part de la població es relaciona diàriament o setmanalment amb les seues amistats. Quan es té nóvio o nóvia, encara són més habituals, pràcticament diàries. Amb el veïnat, els contactes són habituals. Però també hi ha un sector de la població, sobretot en les grans ciutats que, a pesar de tindre veïns, no es relaciona mai amb ells. Aquesta circumstància indica que hi ha relacions de veïnatge dèbils. Els companys i companyes d'estudis i de treball mantenen relacions diàries. Quan es forma part d'associacions, entitats, clubs, etc., les relacions solen ser més esporàdiques.

Lamentablement, l'evolució frenètica de les xarxes socials ha trasbalsat les característiques de les relacions tradicionals i molts jòvens viuen en un món cibernètic de relacions personals que es podrien qualificar d'irreals.

LES RELACIONS PERSONALS I FAMILIARS

Les relacions personals

amic/ga, company/a, conegut/da, convidat/da, desconegut/da, home/dona, enemic/ga, matrimoni, parella, parent/a, soci/sòcia, veí/ina.

El parentiu

cosí/ina, besnét/a, cunyat/da, espòs/osa, fill/a, fillol/a, gendre/nora, germà/ana, iaio (o avi) / iaia (o àvia), marit/muller, nebot/da, nét/a, nóvio (o nuvi) / nóvia (o núvia), oncle (o tio) / tia, padastre/madrastra, padrí/ina, pare/mare, promés/esa, sogre/a.

Altres paraules

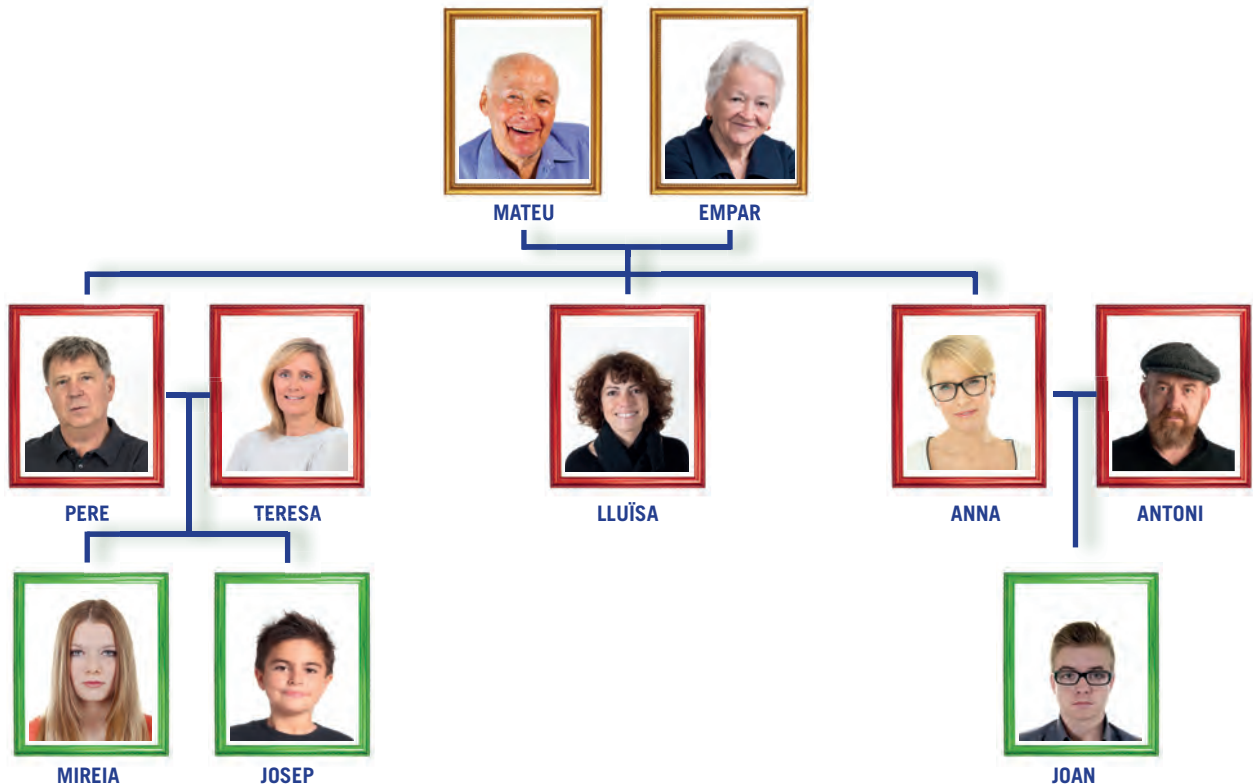
abraçar, abraç (o abraçada), agradar, aniversari, barallar-se (o renyir), boda (o casament), casar-se, casat/da, conéixer-se, cònjuge, conviure, divorciar-se, divorci (o divorç), divorciat/da, enamorar-se, estimar, fadrí/ina, festejar, manar, novençà/ana, obeir, odiar-se, orfe/òrfena, parentiu (o parentesc), perdó, relació, saludar-se, separar-se, separació, separat/da, enviudar, viudo (o vidu) / viuda (o vídua).

Frasesologia

Caure's bé/malament. Com més cosins, més endins. De pare músic, fill ballador. Del cunyat, ben allunyat. Eixir junts. El casat, casa vol. Entre pares i germans, no fiques les mans. Fer-se amb. Fer companyia. Portar-se bé/malament. Primer són les dents que els parents. Viure junts / viure amb.

ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES

1. Mireu l'arbre de família i completeu els buits.

- Mateu és el _____ de Lluïsa i té tres _____ : Josep, Mireia i Joan.
- Empar és l' _____ de Josep, Mireia i Joan. També és la _____ de Pere i la _____ de Teresa.
- Lluïsa és la _____ d'Empar, la _____ d'Anna, la _____ de Joan i la _____ d'Antoni.
- Antoni és el _____ d'Anna i el _____ de Mateu.
- Teresa és la _____ de Mateu.
- Mireia és la _____ de Joan i la _____ de Lluïsa.
- Lluïsa no s'ha casat i, per tant, és _____ .

2. Elegiu l'opció més adequada per a completar cada enunciat.

- La persona en relació amb els seus padrins de baptisme és el _____ .
 - fill
 - fillol
 - nebot
- «De pare músic, fill ballador» significa que...
 - els pares són diferents dels fills.
 - tot queda en família.
 - els fills solen ser com els pares.
- _____ : marit d'algú respecte als fills que aquest ha tingut anteriorment.
 - Padrastra
 - Madrastra
 - Padrí
- Fa poc que van contraure _____ , ara són _____ .
 - boda, fadrins
 - casament, promesos
 - matrimoni, novençans

La seqüència descriptiva utilitza molts caracteritzadors per a dir com són les coses. Per a fer descripcions se solen usar adjectius o altres construccions: preposició + nom; *que* + oració; la comparació, la metàfora, etc.

Amb la comparació establim una relació de semblança entre dos elements. La comparació lexicalitzada forma part del patrimoni de tots els parlants, que solen usar-la com un procediment d'intensificació: *sord com un cudol, més brut que un porc, fuma com un carreter, lleig com un pecat, més animal que un pont, boig com una cabra, menja com un pardalet*, etc.

La metàfora s'empra tant en els textos literaris com en les expressions espontànies: *la falda d'una muntanya, el coll de la botella, l'ull d'un pont, un cor de ferro, ella ha pagat els plats trencats*, etc. Es basa en la identificació entre les característiques comunes d'un element de la realitat i un altre que s'empra en lloc d'aquell: *és un gallina, vosaltres heu sentit campanes, un braç de mar, no és ni carn ni peix, això costa un ull de la cara, li ha caigut l'ànima als peus*, etc.

LA DESCRIPCIÓ DE PERSONES

L'aspecte físic

Parts del cos i característiques físiques

cap, cabells (rossos, negres), front, ulls, (bona/mala) vista, celles, pestanyes, ulleres, orelles, (bona/mala) oïda, nas, (bon/mal) olfacte, dents, llavis, bigot (o bigoti), galtes, llavis, coll, piga, pell, esquena, pits, panxa, malucs, cames, braços, mans, peus.

Aspecte general

àgil, alt/a, atlètic/a, atractiu/va, baix/a, ben plantat/da, bonic/a, cec/ga (o cego/a), coix/a (o coixo/a), corpulent/a, desmanegat/da, espigat/da, esportiu/va, esvelt/a, dèbil (o feble), dolç/a, flac/a, fort/a, geperut/da, gros/sa (o gras/sa o gord/a), guapo/a, interessant, jove, lleig/lletja, madur/a, malalt/a, musculós/osa, obés/esa, pansit/da, panxut/da, prim/a, quadrat/da, robust/a, sa/na, sord/a, templat/da, vell/a, xaparro/a.

Manera de vestir

cridaner/a, de faena, deixat/da, extremat/da, mudat/da, discret/a, elegant, senzill/a, sofisticat/da.

Frasesologia

Anar més mudat que un orgue. Anar mudat com un margalló. Estar fet/a un adonis / una sílfide. Quedar-se amb la pell i l'os. Ser curt de vista. Ser més lleig que un pecat. Ser un tapó de bassa.

El caràcter i l'estat anímic

agarrat/da (o gasiu/va), altiu/va, antipàtic/a, apassionat/da, atabalat/da, atent/a, atrevit/da, avorrit/da, bo/na, boig/boja, bròfec/ga, burleta, complicat, càndid/a, cansat/da, casolà/ana, consentit/da, content/a, contestatari/ària, covard/a, culte/a, cregut/da, decidit/da, desanimat/da, desgraciat/da, desordenat/da, despert/a, despistat/da, despreocupat/da (o meninfot), destrellatat/da, dinàmic/a, discret/a, distret/a, divertit/da, dòcil, educat/da, enamorat/da, enfadat/da, enginyós/osa, envejós/osa, espavilat/da, exigent, fals/a, fanàtic/a, fanfarró/ona, feliç, fredolí/ina, gelós/osa, generós/osa, groller/a (o grosser/a), hipòcrita, honrat/da, humà/ana, humil, ignorant, imprudent (o irreflexiu), ingenu/ingènua, insensat, insolent, intel·lectual, intel·ligent, irònic/a, lleial, llest, malcregut/da (o desobedient), malcriat/da, maleducat/da, malfaener/a (gandul/a o gos/sa), malhumorat/da, malparlat/da, malpensat/da, melindrós/osa, meticulós/osa, mentider/a (o mentirós/osa), modern/a, modest/a, mogut/da, nerviós/osa, obert/a, ocurrent, orgullós/osa, parat/da, patidor/a, perezós/osa, pessimista, pocavergonya (o desvergonyit/da), poregós/osa (o poruc/ga), preocupat/da, presumit/da, prudent, quiet/a, rialler/a, rebel, refinat/da, resolt/a, roí (o roín)/ina, romàntic/a, sec/a, sabut/da, savi/sàvia, sense faena (desocupat/da o aturat/da), sincer/a, simpàtic/a, sensat/a (o assenyat/da), seré/ena, seriós/osa, solitari/ària, tímid/a, tranquil/l-la, treballador/a (o faener/a), trist/a, valent/a, viu/va, xarraire (o xarrador/a).

Frasesologia

Ser de mata morta. Més val boig conegut que savi per conèixer. Tots d'un ventre i cadascú de son temple.

3. Elegiu l'opció més adequada per a completar cada enunciat.

1. El meu sogre té la cara tacada, té moltes _____ .

- a) peques
- b) pigues
- c) galtes

2. No li agrada gens treballar: és un _____ .

- a) golf
- b) malfaener
- c) vague

3. Vist amb roba vistosa, per això sempre porta vestits _____ .

- a) cridaners
- b) llamatius
- c) riallers

4. Una persona que «va mudada com un margalló» és que va...

- a) difressada.
- b) molt ben vestida.
- c) mal vestida.

4. Completeu amb l'adjectiu corresponent les següents comparacions tradicionals referides a les qualitats de les persones.

Més _____ que Matusalem.

Més _____ que la mel.

Més _____ que la fam.

Més _____ que un pont.

Més _____ que la tenca en suc.

Més _____ que Judes.

Més _____ que un pecat.

Més _____ que un gínjol.

Més _____ que una rella.

Més _____ que un peix.

5. Emparelleu les metàfores següents amb l'adjectiu corresponent.

- a) Ser un tros de pa
- b) Ser un gallina
- c) Ser un sac d'ossos
- d) Ser una sílfide
- e) Ser un lloro

- 1) prim
- 2) bonica
- 3) xarrador
- 4) covard
- 5) bo

6. Escriviu l'adjectiu que signifiqui la qualitat contrària.

alt	_____	bonic	_____	fredolí	_____
fort	_____	gros	_____	sa	_____
alegre	_____	simpàtic	_____	avorrit	_____
obedient	_____	valent	_____	educat	_____
quiet	_____	savi	_____	sensat	_____
preocupat	_____	nerviós	_____	optimista	_____

LES RELACIONS SEMÀNTIQUES: SINONÍMIA I ANTONÍMIA

La sinonímia

Dos o més paraules o expressions mantenen una relació de sinonímia quan comparteixen el mateix significat, totalment o parcialment; per exemple: *protegir, ajudar, auxiliar, custodiar, cuidar, preservar, salvaguardar, defendre, defensar*. Els sinònims, com ara els verbs de l'exemple anterior, pertanyen sempre a la mateixa categoria gramatical.

La sinonímia total, en què dos o més paraules signifiquen exactament la mateixa cosa o idea, és rara; pràcticament només es dóna en els casos de sinonímia històrica (*físic = metge*) o dialectal (*calces = mitges*). En aquest cas es tracta de sinònims regionals, és a dir, paraules perfectament intercanviables quant al significat, però que normalment no són usades amb la mateixa freqüència en tot el domini lingüístic: *lletuga = encisam, arena = sorra, hui = avui, calcetins = mitjons, vesprada = tarda, gat = moix, got = tassó = vas, granera = escombra*, etc.

Però els sinònims més freqüents són els anomenats parcials. Es tracta de paraules que es poden intercanviar només en alguns contextos, o el que és el mateix: són sinònims solament en alguna de les seues accepcions: *aclarir* i *explicar* són sinònims quan *aclarir* s'usa en sentit figurat: *Li he aclarit / explicat els dubtes*. Però no ho són quan *aclarir* significa 'fer menys espés': *Haurem d'aclarir la salsa*. (Ací seria inadmissible usar *explicar*: **Haurem d'explicar la salsa*).

L'antonímia

Són antònimes les paraules que tenen significats contraris o oposats: *dia/nit, abans/després, fosc/clar, obrir/tancar*. Com els sinònims, els antònims són mots que pertanyen a la mateixa categoria gramatical (noms, adjectius, verbs, adverbis).

Quan l'afirmació d'una de dos paraules implica la negació de l'altra, els antònims són complementaris: *viu/mort, mascle/femella*. I quan l'afirmació d'una de les dos paraules implica l'afirmació de l'altra, els antònims són inversos: *comprar/vendre, matar/morir, donar/rebre*.

Els mots polisèmics, com que tenen més d'un significat, també poden tindre més d'un antònim. Per tant, una mateixa paraula pot tindre antònims diferents segons el context:

llenya verda / *llenya **seca***; *fruita verda* / *fruita **madura***

clima fred / *clima **càlid***, *café fred* / *café **calent***, *caràcter fred* / *caràcter **apassionat***

7. Escriviu sinònims del verb destacat en les oracions següents.

a) Demà **començaré** el llibre.

b) La pobresa, a causa de la crisi financera, **ha augmentat**.

c) El doctor li **ha aconsellat** que passege.

d) L'avió **es va perdre** entre els núvols.

e) Si et pregunten, **respon**.

f) La planta no **vol** excessiva llum.

8. Escriviu els antònims de les expressions següents usant l'adjectiu més adequat.

humit • tendra • gros • jove • afable • banyat • verda • bla • eixuta • productiva

a) carn dura _____ f) roba banyada _____

b) persona madura _____ g) caràcter sec _____

c) fruita madura _____ h) tos seca _____

d) pa sec _____ i) carrer sec _____

e) temps sec _____ j) home sec _____

9. Relacioneu les paraules de les dos columnes tenint en compte la sinonímia.

a) gravar	1) notificar
b) entendre	2) sacsejar
c) destacar	3) eliminar
d) publicar	4) construir
e) agitar	5) comprendre
f) edificar	6) enregistrar
g) informar	7) editar
h) suprimir	8) emfatitzar

10. Marqueu la paraula que és antònima de la primera de cada sèrie.

Principi	inici • començament • final • origen • esdeveniment
Núvol	cobert • enfosquit • gris • ras • condensació
Agut	penetrant • xato • subtil • enginyós • fi
Encert	equivocació • casualitat • coincidència • correcte • sa
Conservació	manteniment • desil·lusió • observació • cura • extinció

EL TEXT DIALOGAT

La conversa

Els textos dialogats o conversacionals recullen les expressions que dos o més persones utilitzen en les alternances de parla. L'acte de conversar, propi de la comunicació humana, requereix dos o més participants que interactuen en un espai i un temps determinats, intercanviant el paper d'emissor i receptor.

Les converses es transmeten a través, sobretot, del canal oral. Normalment els interlocutors estan en presència l'un de l'altre, però això no passa, per exemple, en una comunicació telefònica. A més, també poden ser escrites, com ara en un text teatral, un guió cinematogràfic, un xat o una conversa a través del WhatsApp.

El diàleg consta d'un conjunt d'intercanvis entre els interlocutors, a base de frases:

- a. d'obertura (salutacions, etc.): *Com va això? Quant de temps! Que bé que estàs!*
- b. de desenvolupament: *Tu ho trobes bé? No m'ha quedat clar. Com deies?*
- c. d'acabament: *Deixem-ho ací. Un altre dia seguirem. Fins ara.*

Perquè la conversa no siga un conjunt de frases inconnexes, els participants han de seguir uns principis de cooperació, fent avançar la informació d'acord amb allò que l'altre interlocutor ha dit prèviament.

L'entrevista

L'entrevista és un text periodístic que reproduïx la conversa entre un periodista i una persona d'interés públic. Es tracta d'un diàleg extens i aprofundit, oral o escrit, que es pot distribuir tant per canals orals (ràdio) i audiovisuals (televisió) com escrits (premsa). L'objectiu informatiu de l'entrevista és transmetre l'opinió de la persona entrevistada sobre uns determinats fets, o bé reconèixer la seua trajectòria vital o professional.

EL TEXT DESCRIPTIU

La descripció és el procediment que serveix per a explicar com és una persona, un animal, un objecte, un espai o un paisatge, etc. Pot ser dominant en un text (un informe mèdic, una etiqueta de vi), però la major part de les vegades sol aparèixer inserida dins d'un text narratiu o expositiu.

Descripció objectiva i subjectiva

- **Descripció objectiva:** adopta una actitud imparcial davant de l'objecte descrit, i es limita a descriure amb objectivitat i precisió les seues característiques; no intenta suscitar cap emoció estètica en el lector. És pròpia de textos informatius, acadèmics i científics.

L'apartament té 82,6 metres quadrats. Està en un segon pis, interior i sense ascensor. Al sud limita al carrer amb dos balcons, a l'oest amb un pati amb dos finestres, a l'est amb l'edifici adjacent (no té finestres) i al nord amb el replanell i el buc de l'escala. La distribució és la següent: cuina, bany complet, dos habitacions, dormitori i saló.

- **Descripció subjectiva:** conté una gran càrrega subjectiva i sol tindre una finalitat estètica. És pròpia dels textos literaris i artístics, en què és molt habitual facilitar detalls de personatges, d'ambients, llocs, paisatges, objectes, etc., tant escrivint sobre temes reals com ficticis.

Vora la mare hi havia la filla, una donzelleta de pell molt blanca i de cabells molt negres, de celles poblades i obscures, d'ulls grans, color de raïm, dolços i somniadors, amb una ombra de pelet moixí al llavi superior que més aviat l'afavoria.

ERNEST MARTÍNEZ FERRANDO: "Al cinema", Les llunyanies suggestives, Institució Alfons el Magnànim

- 1. Ordeneu els fragments de les tres converses següents per tal de reconstruir-ne el sentit. Es tracta de les converses que mantenen dos germanets abans de gitar-se. Les tres comencen amb les mateixes paraules i tenen lloc en l'orde indicat.**

1a CONVERSA	2a CONVERSA	3a CONVERSA
(a) — Maria... — Què...	(a) — No tindrè por. — M'ho jures?	(a) — No cridaré. — Doncs resulta que un dia la mare dels set cabridets va anar a comprar al poble, i els va dir que es quedarien a soles a casa.
(b) — Per què no? — Perquè ara no vull.	(b) — Maria... — Què...	(b) — I hui per què se n'ha anat, el pare? — Ja ho saps.
(c) — No puc dormir. — Per què?	(c) — Per què crides? — Vull que vinga la mare.	(c) — Explica-me'l. — Sí. Però no crides.
(d) — Explica'm el conte. — No.	(d) — Explica-me'l. — Per què, si ja te'l saps? I, a més a més, tindràs por.	(d) — I per què ha vingut Diana? — Perquè el pare li ha trucat.
(e) — Perquè està tot fosc.	(e) — I la seua mare? — La seua mare també vivia a la casa del bosc, però no hi era mai. — Mare!	(e) — Maria... — Què...
(f) — Però jo m'avorrisc. — Doncs dorm.	(f) — Perquè no hi és, la mare. I no vindrà. — Mare!	(f) — Com nosaltres? — No. Nosaltres no estem sols. Diana està en el menjador. I parla més fluix, que et sentirà.
	(g) — T'ho jure. — Doncs una vegada hi havia set cabridets que vivien en una casa en un bosc.	(g) — No. — Sí que ho saps.
	(h) — No la crides! — Per què no? Mare!	(h) — I per què li ha trucat? — Perquè sempre que se'n va, li truca perquè vinga a cuidar-nos.

GERMANES QUINTANA, *Por*, Columna (text adaptat)

EXPRESSIÓ I INTERACCIÓ ORAL I ESCRITA

INTERVENCIÓ INDIVIDUAL I DEBAT EN GRUP

MOTIVACIONS PER A APRENDRE VALENCIÀ

1. Torneu a llegir el que diuen les tres entrevistades sobre si el fet d'aprendre valencià els ha ajudat a integrar-se en la societat valenciana i, a continuació, exposeu a classe el vostre punt de vista tenint en compte els quatre punts que s'indiquen més avall.

AMÀLIA: Vos ho pregunte a les tres. Realment aprenent valencià, fent-lo útil, usant la llengua de manera habitual allà on aneu, penseu que esteu més integrats en la societat del País Valencià?

DORIANA: Sí, realment, per exemple, per contestar jo la primera, jo en valencià em sent d'ací, em sent en casa. En castellà, que també parle castellà, em sent estrangera.

JAMILA: I, a més, la gent que és valenciana de tota la vida et dóna un somriure d'agraïment quan sent que tu t'apropes en valencià.

PATRICIA: Que és natural voler parlar l'idioma del lloc. No entenc per què no volen fer-ho.

- a. Motius personals per a aprendre el valencià.**
- b. Dificultats amb què us trobeu per a aprendre'l i practicar-lo.**
- c. Aprendre el valencià és estar més integrats en la societat valenciana?**
- d. El Voluntariat pel Valencià és una iniciativa interessant?**

INTERACCIÓ PER PARELLES

INFORMACIÓ PERSONAL I FAMILIAR

2. Sou una parella de socis que teniu un negoci d'hostaleria (bar o restaurant). Com que hi ha molta faena, necessiteu contractar una persona nova per a atendre els clients.

Persona A

A tu t'agradaria contractar un familiar que està en l'atur i travessa una època de necessitats econòmiques. Encara que no té gens d'experiència en hostaleria, creus que seria bo per al lloc. Per tant, per a convèncer el teu interlocutor has de parlar de:

- Creus que es tracta d'una persona de plena confiança.
- Hi haurà una crisi familiar si no la contracteu.
- Encara que no tinga experiència, podrà aprendre en poc de temps.
- Té un caràcter molt simpàtic, encara que no tinga una bona presència.

Persona B

Tu has pensat en una persona que has vist un parell de vegades i de qui t'han parlat molt bé. Només la coneixes un poc personalment, però té una gran experiència laboral com a cambrer/a, les millors referències i una presència atractiva. Per tant, per a convèncer el teu interlocutor has de parlar de:

- El perfil laboral i l'experiència que té són molt apropiats.
- Com que necessita treballar urgentment, podeu contractar-la per menys diners.
- Pot aportar-vos idees noves per al negoci, i té bona presència.

RECURSOS PER A L'EXPRESSIÓ ORAL

A continuació teniu una sèrie d'enunciats que poden ajudar-vos a l'hora d'expressar la vostra opinió.

- Des del meu punt de vista... / Segons el meu parer...
- Pense/Crec/Opine/Trobe/Considere que...
- Pel que a mi respecta...
- Personalment, no tinc molta informació però...
- M'agradaria/Voldria dir que...
- Estic bastant/prou convençut/da que...
- Estic d'acord que... / No estic gens d'acord que...
- És veritat/fals que... / No és veritat/cert que...
- (A mi) em pareix/sembla/fa l'efecte que...
- Supose/M'imagine que...
- És important dir que... / Cal dir que...

OBSERVACIÓ

La paraula **parer** és un substantiu que significa 'opinió' i que en valencià diem en moltes frases fetes: *demanar parer, donar parer, ser del mateix parer, segons el meu parer, canviar de parer*, etc.

En canvi, **paréixer** és un verb que significa el mateix que 'semblar': *El llibre em va paréixer (o semblar) molt interessant*. Per tant, no és apropiat usar el verb *paréixer* com a substantiu en lloc de *parer*: **demanar paréixer, *ser del mateix paréixer, *canviar de paréixer*, etc.

EXPRESSIÓ ESCRITA

3. Completeu el diàleg següent usant 150 paraules més.

Toquen a la porta.

JOAN. Qui és?

VEU. La policia!

JOAN. La policia? I què vol?

POLICIA. Inspecció en totes les cases. (*Obri.*) Ací està l'orde.

JOAN. I què busquen?

POLICIA. (*Entra.*) Escolte, no es faça el desmenjat. Busquem les coses que han furtat aquest matí al supermercat del barri.

4. Feu una descripció, entre 170 i 190 paraules, d'un membre de la vostra família. En l'escrit haureu d'emprar, a més d'alguna comparació o metàfora, i d'algunes paraules de l'apartat de lèxic i semàntica, la informació següent.

- Aspecte físic de la persona i manera que té de vestir-se.
- El seu caràcter i l'estat anímic.
- La relació familiar que teniu.
- La impressió, positiva o negativa, que teniu d'ell o d'ella.